

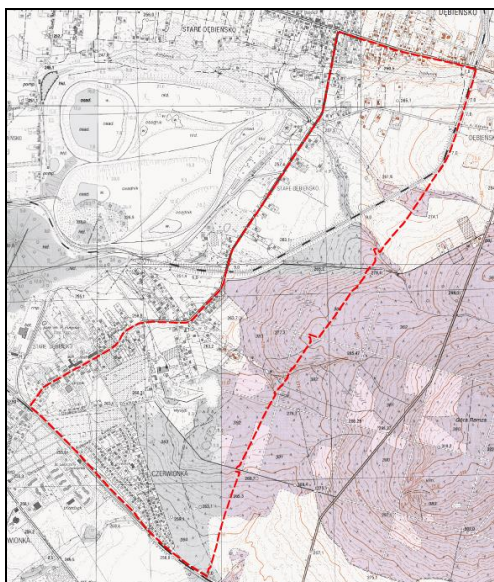
Geologic

44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI TERENU GÓRNICZEGO "DĘBIEŃSKO 1" W OBSZARZE POŁOŻONYM W REJONIE ULICY FURGOŁA, JESIONKA, AUTOSTRADY A1 ORAZ LINII KOLEJOWEJ W GRANICACH OBRĘBÓW CZERWIONKA, DĘBIEŃSKO I BELK

Zleceniodawca: Pracownia Urbanistyczna w Rybniku sp. z o.o.
ul. Wodzislawska 30
44-200 Rybnik

Autorzy: Tomasz Miłowski

Data wykonania: czerwiec 2015 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	6
1.1	Cel, zakres pracy, powiązania z innymi dokumentami	4
1.2	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	5
1.3	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	6
1.4	Ustalenia i główne cele miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	6
2.	Charakterystyka środowiska	8
2.1	Położenie fizyczno-geograficzne	8
2.2	Budowa geologiczna	8
2.3	Wody powierzchniowe	8
2.4	Wody podziemne	8
2.5	Klimat	10
2.6	Powierzchnia ziemi	10
2.6.1	Ukształtowanie terenu, zagrożenie osuwiskowe	10
2.6.2	Gleby	11
2.7	Zasoby naturalne	11
2.8	Środowisko przyrodnicze	12
2.9	Obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r. oraz korytarze ekologiczne	13
2.10	Krajobraz	14
2.11	Zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	14
3.	Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń planu	15
4.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	15
5.	Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń planu	16
5.1	Wpływ na wody powierzchniowe	16
5.2	Wpływ na wody podziemne	16
5.3	Wpływ na klimat	16
5.4	Powierzchnia ziemi	17
5.4.1	Wpływ na ukształtowanie terenu	17
5.4.2	Wpływ na gleby	17
5.5	Wpływ na zasoby naturalne	17
5.6	Wpływ na środowisko przyrodnicze	18
5.7	Wpływ na obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r.	18
5.8	Wpływ na krajobraz	18
5.9	Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	18
5.10	Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców	19
5.10.1	Jakość powietrza atmosferycznego	19
5.10.2	Klimat akustyczny.....	19
5.10.3	Pole elektromagnetyczne	20

5.10.4 Gospodarka odpadami	20
5.10.5 Zagrożenie powodziowe	20
5.10.6 Zagrożenie osuwiskowe	20
6. Przewidywane możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko	20
7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	21
8. Możliwości rozwiązań alternatywnych dla obszaru Natura 2000	22
9. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	22
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	24
11. Literatura	26

Spis rysunków

Rys. 1 Mapa położenia w gminie i mieście Czerwionka-Leszczyny

Rys. 2 Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny dla terenu położonego we wschodniej części miasta i gminy, który to projekt został sporządzony w Pracowni Urbanistycznej w Rybniku w czerwcu 2015 r.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka - Leszczyny oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Zakres niniejszej prognozy został również uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska pismem nr WOOŚ.411.256.2014.RK1 z dnia 29 grudnia 2014 oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku pismem znak ONS-ZNS.522.45.2014 z dnia 16 grudnia 2014 r.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2004 r. z póź. zm.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny, które zostało uchwalone uchwałą Nr L/590/10 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 28 maja 2010 r., wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXXIV/458/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 25 października 2013 r.;
- Obowiązujący na analizowanym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:
Uchwała Nr IX/78/2002 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 26 września 2002 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny;
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, Weronia sp. z o.o., Katowice, 2008 r.,

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w kwietniu 2015 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na analizowanym terenie obecnie obowiązuje już miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako że miasto i gmina Czerwionka-Leszczyny posiada całkowite pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Jest to mpzp Uchwała Nr IX/78/2002 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 26 września 2002 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny. Zmiana planu na analizowanym terenie związana była z wnioskami właścicieli i inwestorów tych terenów, którzy wnioskowali o umożliwienie racjonalnego zagospodarowania terenów. Realizacja tego planu była związana również z chęcią wykorzystania gruntów przy autostradzie A1 oraz z samym ujęciem autostrady jako nowego obiektu, która została wybudowana w 2009 r. W stosunku do planu z 2002 r. pojawiły się nowe tereny o charakterze produkcyjnym w północnej części terenu (w pobliżu węzła autostradowego) oraz duża ilość nowych terenów o charakterze usługowym oraz mieszkaniowo-usługowym. W części południowej terenu objętego planem w zdecydowanej większości zachowane zostały tereny już istniejące, gdyż tereny te już są zurbanizowane. Natomiast w części centralnej i północnej większa jest ilość terenów tylko częściowo zabudowanych na dzień dzisiejszy, stąd też wprowadza się tu poszerzenie zabudowy, miejscami dość znaczne. Zupełnie nowym elementem zagospodarowania byłyby tereny produkcyjne i usługowe położone na południe od ul. Asnyka. Wprowadzenie tych terenów ma związek z chęcią wykorzystania potencjału położenia tych terenów w pobliżu węzła autostradowego A1 „Dębieńsko”. Podobnie wykorzystane zostały tereny w pobliżu położonego na południe węzła autostradowego „Belk”, gdzie obecnie powstaje duży zakład

produkcyjny. Spośród nowych dróg projekt planu wprowadza jedną drogę trasy KDL, prowadzi ona po nasypie dawnej kolei przemysłowej. Projekt planu wprowadza również nowe drogi klasy dojazdowa KDD. Zostały one zaprojektowane w celu obsługi wyznaczonych terenów produkcyjnych, usługowych i mieszkaniowych. Nowe drogi zostały wyznaczone: na południe od ul. Asnyka otaczając nowo wyznaczone tereny usługowe, na wschód od ul. Furgoła pomiędzy terenami D3MNZ i D4MNZ oraz otaczając teren cegielni od północy i wschodu. Istotne dla ochrony przyrody jest pozostawienie w stanie wolnym od zabudowy, czyli pozostawiając bieżące zagospodarowanie terenów leśnych i terenów dolin cieków, w tym doliny potoku Jordanek.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Opracowanie obejmuje teren położony we wschodniej części miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny, obejmując wschodnie części dzielnic Czerwionka i Dębieńsko. Powierzchnia terenu objętego opracowaniem obejmuje 227 ha. Granicę terenu objętego opracowaniem stanowi: od wschodu autostrada A1, od południa linia kolejowa nr 140 relacji Katowice – Nędza, od zachodu ul. P. Furgoła, od północy zaś ul. Jesionka.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego analizowany teren znajduje się w Prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były przedmiotem eksploatacji w kopalniach Rybnickiego Okręgu Węglowego. Jednak na analizowanym terenie utwory karbonu ujawniają się bezpośrednio na powierzchni. Utwory karbońskie to tzw. Warstwy Orzeskie reprezentowane przez piaskowce, łupki i węgiel. Na powierzchni odsłaniają się one bezpośrednio na powierzchni w centralnej części obszaru objętego opracowaniem. Ich eksploatacja była w tym miejscu prowadzona m.in. przez kopalnię Marianna w XIX w. Pozostałości tej kopalni była jeszcze do niedawna widoczne w tutejszym lesie (na wschód od terenu dawnej cegielni). Na utworach karbońskich zalegają utwory związane głównie ze zlodowaczeniem środkowopolskim. Są to piaski i żwiry wodnolodowcowe (dolne) fg^1Q_{p3} , występują one podobnie jak utwory karbońskie w części centralnej, lecz po obu stronach wychodni karbonu. Na północ i południe od nich występują gliny zwałowe ggQ_p^3 .

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Przez teren objęty opracowaniem przepływa tylko jeden ciek posiadający oficjalny hydronim, jest to niewielki potok Jordanek przepływający na południe od ul. Jesionka. Prócz tego cieku przez analizowany teren przepływa jeszcze kilka niewielkich cieków bez nazwy, mają one charakter rowów melioracyjnych. Jedynymi zbiornikami wód powierzchniowych są niewielkie (ok., 0,2 ha) zbiorniki zaporowe o charakterze niewielkiego stawu znajdujące się w dolinach cieków bez nazwy na południe od ul. Asnyka i na północ od nasypu kolei.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują zagrożenia powodziowe.

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice centralna i południowa część analizowanego terenu leżą w Regionie Przedkarpackim XXII, w podregionie Przedkarpacko-Śląskim XXII7. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m. Natomiast niewielka północno-wschodnia część terenu objętego opracowaniem wchodzi w skład Regionu Górnośląskiego XVI, podregion katowicki XVI2, który charakteryzuje się występowaniem głównej warstwy wodonośnej w utworach karbońskich, zaś warstwy o znaczeniu podrzędnym występują w utworach czwartorzędowych.

Według Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000¹ na analizowanym terenie występują piętro wodonośne w utworach karbońskich, których wychodnie odsłaniają się na powierzchni. Skały wodonośne to piaskowce i łupki. Tworzą one odrębne poziomy wodonośne, pozostające ze sobą w więzi hydraulicznej w obszarach sedymentacyjnych wyklinowań utworów nieprzepuszczalnych, w strefach uskokowych i w zasięgu prowadzonych robót górniczych. Tworzą one jeden zbiornik karboński o charakterze porowoszczelinowym, przepływowy, zakryty i częściowo zakryty. Naturalne warunki hydrogeologiczne w wyznaczonym użytkowym poziomie wodonośnym zostały zakłócone na skutek prowadzonej eksploatacji w kopalniach węgla kamiennego. Analizowany teren znajduje się w granicach leja depresji wywołanego odwodnieniem górniczym. Górnicza eksploatacja złóż i prowadzone odwodnienie górotworu od przeszło 100 lat, spowodowało przeobrażenia warunków hydrogeologicznych do głębokości 1000 m, w tym obniżenie zwierciadła wody do głębokości 250 – 310 m p.p.t. Przepuszczalność i wodonośność piaskowców zwiększyła się w wyniku prowadzenia eksploatacji. Jej efektem są poeksploatacyjne spękania i szczeliny w górotworze, ułatwiające infiltrację wód opadowych oraz powstanie więzi hydraulicznej między zawodnionymi warstwami. W warunkach drenującego wpływu kopalń, zasięg i głębokość występowania użytkowego poziomu wodonośnego wyznaczają wypływy wód zwykłych w wyrobiskach górniczych. Poprzez powstałe, nowe drogi przepływu – system szczelin, spękań i wyrobiskami górniczymi – następuje infiltracja wód zwykłych do głębszych poziomów eksploatacyjnych kopalni. Dla karbońskiego poziomu wodonośnego wyznaczono na mapie hydrogeologicznej Polski jednostkę hydrogeologiczną **2bC₃III**. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi do 10 m³h. Na całej powierzchni jednostki czwartorzędowej stopień zagrożenia wód jest średni, występuje średnia odporność poziomu głównego, ale występują też ogniska zanieczyszczeń. Jakość wód jest średnia (IIb), woda wymaga uzdatnienia.

Tabela 1 Główne parametry jednostki hydrogeologicznej

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Miąższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
2bC₃III	CIII	> 150 m	-	-	-	264	264

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878) oraz materiałów PSH na analizowanym terenie nie wyznaczono Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany teren znajduje się w JCWPd nr 133.

¹ Chowaniec J., Witek K., Mapa Hydrogeologiczna w skali 1:50000 wraz z objaśnieniami, ark M-34-74-D Skoczów, PIG, Warszawa, 2000

Strefy ochronne ujęć wód powierzchniowych i podziemnych

Na terenie objętym opracowaniem nie występują ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych dla których wyznaczono by strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowany teren leży we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia – 2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Wschodnia część analizowanego terenu to zbocza najwyższego wzniesienia Płaskowyżu Rybnickiego, czyli Góry Ramża (325 m n.p.m.). Obecnie ta przynależność wschodniej części terenu do masywu Ramży jest mało widoczna, gdyż autostrada A1 spowodowała powstanie bardzo silnego elementu w morfologii terenu, który oddziela centralną i wschodnią część Ramży od jej zachodnich skłonów. Rzędne terenu w części centralnej, w pobliżu wschodniej granicy terenu wynoszą ok. 280 m n.p.m. Od tego miejsca powierzchnia terenu obniża się dość równomiernie w kierunkach północnym, południowym i zachodnim. W pobliżu ul. Furgoła i w pobliżu linii kolejowej relacji Rybnik – Katowice rzędne terenu wynoszą ok. 260 do 265 m n.p.m. Podobnie sytuacja ta wygląda w północnej części terenu. Powierzchnia jest tu generalnie płaska, ale zachowane są spadki w opisanych wyżej kierunkach. Ze skłonu Ramży spływają cztery niewielkie strumienie (jeden z nich to Jordanek), które płyną w niewielkich, ale zaznaczających się w ukształtowaniu powierzchni jarach. Głębokość jarów dochodzi do ok. 2 do 4 metrów. Przez centralną część analizowanego terenu przebiegał wysoki nasyp kolei przemysłowej łączącej KWK Dębieńsko ze składowiskiem w Knurowie. Obecnie kolej jest już zlikwidowana, a most nad ul. Furgoła został rozebrany. Nasyp tej kolei dochodził do 9 m wysokości. Bardzo silne przekształcenia terenu zostały spowodowane budową autostrady A1, która stanowi wschodnią granicę opracowania. Zarówno sama autostrada stanowi obiekt w stopniu znaczącym wpływający na morfologię terenu, jak również w trakcie budowy autostrady przemieszczeniu uległy znaczące ilości mas ziemnych. W centralnej części terenu od początku XX w. działała cegielnia. Przy cegielni zlokalizowane było wyrobisko (glinianka) łupków karbońskich, służących do wyrobu cegieł. Obecnie cegielnia już nie funkcjonuje, a glinianka, stanowiąca bardzo dużą ciekawostkę przyrodniczą została zasypana odpadami pogórnictwa na początku XXI w. Na wschód i południe od terenu cegielni w lesie spotkać można pozostałości jednej z pierwszych kopalń na tej ziemi, czyli kopalni „Marianna”. Funkcjonowała ona jeszcze w XIX w. Ostatnie

pozostałości tej kopalni zostały prawdopodobnie zasypane w trakcie prac przy budowie autostrady A1.

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym terenie nie występują zjawiska osuwiskowe, ani tereny predysponowane do wystąpienia ruchów masowych ziemi.

2.6.2 GLEBY

Wschodnią część analizowanego terenu zajmują grunty leśne, na których dominują słabo wykształcone gleby leśne. W południowo-zachodniej części analizowanego terenu występują gleby pseudobielicowe. Gleby te położone są głównie w obrębie ogródków działkowych. W części północno-zachodniej występują gleby brunatne wyługowane i kwaśne. W dolinie potoku Jordanek występują czarne ziemie zdegradowane i gleby szare. Rodzaj gleb tu występujących to przeważnie gliny lekkie oraz piaski gliniaste lekkie i piaski gliniaste mocne. Mapa glebowo-rolnicza analizowanego terenu wydziela następujące kompleksy rolniczej przydatności: w części południowo-zachodniej kompleks pszeny dobry, a w części północno-zachodniej kompleksy żytni bardzo dobry, żytni dobry i żytni słaby. W dolinie potoku Jordanek występują użytki zielone średnie. Wschodnia część terenu pozostaje w zagospodarowaniu leśnym stanowiąc leśną przestrzeń produkcyjną. W części południowo-zachodniej znajdują się ogródki działkowe, na których prowadzone są uprawy typowe dla tego typu obiektów. Bardziej typowe rolnictwo utrzymało się w części północno-zachodniej, gdzie prowadzona jest gospodarka polowa. Lasy tego terenu administrowane są przez Lasy Państwowe i przynależą do Nadleśnictwa Rybnik. Wydzielono tu następujące oddziały leśne: 363, 383, 392, 393 i 394.

2.7 ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym terenie udokumentowano trzy złoża kopalni: złoża węgla kamiennego „Dębieńsko” i „Dębieńsko 1” oraz złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Czerwionka”. Złożo „Dębieńsko” było przedmiotem eksploatacji przez niemal 100 lat przez kopalnię węgla kamiennego „Dębieńsko”, która zakończyła wydobywanie w 2000 r., złożo jednak nie zostało wykreślone z bilansu zasobów. Również złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Czerwionka” było przedmiotem eksploatacji od początku XX wieku do lat 90 XX wieku dla potrzeb znajdującej się tu cegielni. Również i to złożo, pomimo, że eksploatacja została zaniechana, a wyrobisko zasypano odpadami nie zostało wykreślone z bilansu zasobów. W rzeczywistości jednak zostało ono wyeksploatowane i nie powinno już figurować w bilansie zasobów. W związku z planami ponownej eksploatacji węgla kamiennego przez spółkę NWR Karbonia S.A. udokumentowano złożo „Dębieńsko 1” oraz utworzono obszar i teren górniczy „Dębieńsko1”. Jak do tej pory spółka nie podjęła eksploatacji. Zgodnie z ustaleniami koncesji na wydobywanie z 2008 r. na analizowanym terenie, za wyjątkiem fragmentu części zachodniej, nie wystąpią wpływy eksploatacji. Jedynie w części zachodniej, w rejonie ul. Furgola wystąpią odkształcenia I kategorii terenu górniczego oraz osiadania rzędu 10 cm.

Tabela 5 Udokumentowane złoża analizowanego terenu

ID Midas	Kopalina	Złoże/ Zasoby geologiczne bilansowe	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/	Stan zagospodarowania
347	Węgiel kamienny	Dębieńsko / Tylko zasoby pozabilansowe	brak	Eksploracja złoża zaniechana, eksploatacja prowadzona była w latach 1898-11-02 - 2000-07-01
2089	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Czerwionka/282 tyś m ³	brak	Eksploracja złoża zaniechana, eksploatacja prowadzona była w latach 1900-01-01 - 1998-12-31
11191	Węgiel kamienny	Dębieńsko 1/813 288 tyś ton, zasoby przemysłowe 171 582 tyś ton	Dębieńsko 1/ Dębieńsko 1	Kopalnia w budowie Nr koncesji: 8/2008 Data wydania: 2008-06-24 Termin ważności: 2058-06-24 Użytkownik: NWR Karbonia S.A.

2.8 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Pierwotna roślinność analizowanego terenu, której obecnie pozostały jedynie niewielkie fragmenty reprezentowane przez pojedyncze drzewa bądź też zadrzewienia miejsc niezdatnych pod wykorzystanie rolnicze lub w niektórych mniej przekształconych fragmentach leśnych miała charakter żyznej buczyny sudeckiej (*Dentario enneaphyllidis-Fagetum*) oraz grądu subkontynentalnego lipowo-dębowo-grabowego (*Tilio-Carpinetum*).² Obecnie można spotkać jedynie niewielkie ich pozostałości w formie bardzo kadłubowej, gdyż naturalna szata roślinna tego terenu, jak i całej Czerwionki-Leszczyn została w sposób znaczący przekształcona poprzez prowadzenia gospodarki rolnej i leśnej oraz urbanizację i silne uprzemysłowienie. Najczęściej spotykane są pozostałości lasów łęgowych wzdłuż strumieni oraz pozostałości buczyn w lasach.

Rzeczywista szata roślinna analizowanego terenu nie przedstawia dużej wartości przyrodniczej. Część południowa, pomiędzy linią kolejową, a ul. Leśną i granicą lasu jest silnie zabudowana. Znajduje się tu osiedle domków jednorodzinnych w typie zabudowy podmiejskiej z dość zwartą zabudową, znajdują się tu również dwa ogródki działkowe. Na północ od ul. Leśnej znajdują się zabudowania dawnej cegielni oraz teren dawnego wyrobiska, obecnie zasypany odpadami. W wyrobisku tym znajdowało się jedno z najcenniejszych na Śląsku odsłoneń karbonu. Teren ten proponowany był do objęcia ochroną.³ Niestety w wyniku źle pojętej rekultywacji całość tego unikalnego stanowiska została zasypana odpadami. Pomiędzy ul. Leśną i nasypem dawnej kolei przemysłowej (obecnie pozostał tylko nasyp) występuje zabudowa mieszkaniowa przetykana niewielkimi polami oraz ugorowanymi nieużytkami. Całą wschodnią część terenu zajmują lasy pozostające w zarządzie Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Rybnik. Wydzielono tu następujące oddziały leśne: 363, 383, 392, 393 i 394. Las ten ma w zdecydowanej większości charakter stricte gospodarczy, choć gdzieś tam występują tu fragmenty nieco bardziej

² Na podstawie Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995;

³ Racki G i in.: Z kamiennej księgi pradziejów Górnego Śląska, Uniwersytet Śląski, Katowice, 1999.; Racki G., Bardziński W., Zieliński T. 1997. Wycieczka do cegielni w Czerwionce – wśród karbońskich puszczy i moczarów. [w] Przyroda Górnego Śląska nr 9 1997, s. 4-6.

naturalne, w której ujawnia się drzewostan i roślinność nawiązująca do pierwotnie występujących tu buczyn i grądów. Jednym z najcenniejszych tego typu miejsc jest wąwóz na północno-wschodnim krańcu terenów leśnych, położony w odległości ok. 500 m od węzła autostradowego. Wąwóz porasta tu dorodna buczyna, która można zakwalifikować do zespołu kwaśnej buczyny. Na pozostałych terenach przeważa drzewostan złożony z sosny, świerku, brzozy i dębu. Należy zauważyć, że przed budową autostrady A1 te tereny leśne stanowiły całość z kompleksem leśnym Góry Ramży. Obecnie nie mają one praktycznie żadnej łączności i stanowią enklawę wśród terenów o innym charakterze zagospodarowania. Na północ od nasypu dawnej kolei przemysłowej przeważają grunty rolne oraz zabudowa jednorodzinna. Pomiędzy ul. Asnyka i ul. Jesionki zabudowa ta ma charakter bardziej intensywny, natomiast na południe od ul. Asnyka ma ona charakter zabudowy zagrodowej, często w pobliżu znajdują się uprawiane grunty orne. W północnej części terenu płynie potok Jordanek, lecz jego dolina jest dość silnie przekształcona. Dominuje tu roślinność ruderalna oraz uprawy polowe. Niewątpliwie najciekawszym pod względem przyrodniczym na analizowanym terenie są dwie doliny cieków bez nazwy, położone pomiędzy ul. Asnyka i nasypem dawnej kolei. Cieki te spływają ze zboczy Ramży, choć ich przebieg uległ zaburzeniu na skutek budowy autostrady A1. Dno tych dolin jest podmokłe, miejscami bagniste. Występują tu inicjalne zbiorowiska łągowe, jak również większe drzewa np. olchy czy dęby. Znajdują się tu obecnie dwa niewielkie stawy napełnione wodą, jednak jak wskazuje konfiguracja terenu w przeszłości takich stawów mogło być tu więcej (np. ciąg kilku niewielkich stawów). Licznie rosły tu konwalie majowe. Ze względu na wczesną porę roku nie zinwentaryzowano innych interesujących roślin np. roślin wodnych, ale potencjalnie mogą one tu występować. Pomiędzy dwoma dolinami cieków nie występują interesujące siedliska, znajduje się tu pole uprawne oraz podrost topoli i brzozy.

Generalnie na całym analizowanym terenie nie występują szczególne wartości przyrodnicze, jednak doliny cieków prezentują podwyższoną wartość przyrodniczą w stosunku do swojego otoczenia.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym terenie ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 627). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, za wyjątkiem odsłonięcia w wyrobisku dawnej cegielni. W wyrobisku tym znajdowało się jedno z najcenniejszych na Śląsku odsłonień karbonu. Teren ten proponowany był do objęcia ochroną m.in. w programie ochrony środowiska gminy. Niestety w wyniku źle pojętej rekultywacji całość tego unikalnego stanowiska została zasypana odpadami.

Korytarze ekologiczne⁴ – Analizowany teren znajduje się poza korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i dla ssaków kopytnych, jak również poza korytarzami ekologicznymi dla ptaków.

⁴ Na podstawie: Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie nie występują szczególnie interesujące krajobrazy. W części południowej analizowanego terenu występuje krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej znajdują się ogródki działkowe, które również nie przedstawiają dużych walorów krajobrazowych. Na terenie położonym w miejscu dawnego wyrobiska cegielni przeważa krajobraz terenów zdegradowanych. Licznie występują tu niewielkie dzikie wysypiska śmieci. Cały teren sprawia nieprzyjemne wrażenie, choć sam obiekt cegielni jest bardzo ciekawy, została ona wpisana do gminnej ewidencji zabytków. Cegielnia jest dobrze widoczna z ul. Furgoła. Z południowej części terenu objętego planem widoczne są również bardzo dobrze trzy stożki hałd kopalni Dębieńsko stanowiące nieodłączny symbol miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny. Całą wschodnią część terenu zajmują tereny leśne, występują tu więc typy krajobrazów leśnych. W lasach tych prowadzona jest typowa gospodarka leśna, więc brak jest tu szczególnie interesujących krajobrazów, widoków czy otwarć widokowych. Jedynym bardziej interesującym fragmentem jest tu buczyna rosnąca w północno-wschodniej części terenów leśnych. W północnej części terenu, na północ od nasypu dawnej kolei przeważa krajobraz rolniczy pól małoobszarowych i wielkoobszarowych z rozwijającą się zabudową wzdłuż poszczególnych ulic. Ciekawym elementem krajobrazu, choć niewidocznym z głównych ciągów, jest tu dolina dwóch cieków bez nazwy oraz otwarcia widokowe na znajdujące się tu niewielkie stawy. Silnym nowym elementem krajobrazu jest zbudowana w 2009 r. autostrada A1. Jest ona widoczna z północnej części terenu i stanowi tam element dominujący w krajobrazie.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

W granicach obszaru objętego planem nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków Województwa Śląskiego, znajdują się tu jednak budynki ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Są to następujące obiekty:

- 1) zabudowania dawnej cegielni przy ul. Leśnej w dzielnicy Czerwionka;
- 2) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 38 w dzielnicy Czerwionka;
- 3) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 50 w dzielnicy Czerwionka;
- 4) budynek usługowo-mieszkalny przy ul. Furgoła 42 w dzielnicy Czerwionka;
- 5) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 52;
- 6) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 36 w dzielnicy Czerwionka;
- 7) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 44 w dzielnicy Czerwionka;
- 8) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 58 w dzielnicy Czerwionka;
- 9) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 64 w dzielnicy Czerwionka;
- 10) budynek mieszkalny przy ul. Furgoła 32 w dzielnicy Czerwionka.

W projekcie planu ustalono również strefę „B” – pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmującą zabudowę wzdłuż ulicy Furgoła oraz teren cegielni przy ul. Leśnej.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania z 2002 r. (patrz rozdział 1.2) w którym ustalono przeznaczenia terenów w zasadzie zgodnie z bieżącym zagospodarowaniem. Przy braku realizacji ustaleń planu środowisko analizowanego terenu nie uległoby znaczącym zmianom, gdyż w zdecydowanej większości zachowana byłaby istniejąca funkcja terenów.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym terenie nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska związanych z formami ochrony przyrody, gdyż nie występują tu formy ochrony przyrody, nie było również propozycji objęcia tego terenu ochroną. Natomiast można wskazać na dwa zjawiska występujące na analizowanym terenie, które niewątpliwie stanowią zagrożenie dla środowiska. Jest to autostrada A1, która generuje duże oddziaływanie hałasu oraz teren po byłej cegielni, gdzie powierzchnia terenu w dalszym ciągu pozostaje zdegradowana.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPLYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych. W żadnym z miejsc tereny na których ustala się możliwość urbanizacji nie kolidują z ciekami powierzchniowymi czy ze stawami lub oczkami wodnymi, nie nastąpi więc degradacja tego komponentu środowiska. Cieki i oczka wodne występujące na wszystkich terenach pozostawia się w bieżącym zagospodarowaniu, wydzielono dla nich tereny ZŁ – tereny z przewagą zieleni niskiej. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu ustala następujące przepisy:

W zakresie odprowadzania ścieków:

- 1) nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych i podczyszczonych ścieków komunalnych do parametrów ścieków bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej lub ogólnospławnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 2) dopuszcza się odprowadzenie ścieków bytowych do przydomowych oczyszczalni lub gromadzenie ścieków w szczelnych osadnikach zlokalizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi z okresowym ich opróżnianiem;
 - 3) ustala się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do szczelnego, otwartego lub zamkniętego systemu kanalizacji deszczowej lub do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się:
- a) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora pod warunkiem braku możliwości odprowadzenia wód do kanalizacji deszczowej,
 - b) odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi,

W związku z wprowadzeniem szczegółowych zasad ochrony wód powierzchniowych oraz braku zagrożenia dla wód płynących i stojących nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska.

5.2 WPLYW NA WODY PODZIEMNE

Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązany systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc tak samo ustalenia przedstawione dla ochrony wód powierzchniowych w zakresie gospodarki ściekowej (przedstawiono je w rozdziale 5.1). Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez miasto wywozu nieczystości czy dalsza realizacja sieci kanalizacyjnej.

5.3 WPLYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni

ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji na terenach gdzie dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Projekt planu zaleca na tych terenach w zakresie zaopatrzenia w ciepło następujące zasady:

- z sieci ciepłowniczej;
- z indywidualnych, w tym niekonwencjonalnych, proekologicznych źródeł energii cieplnej możliwość stosowania indywidualnych instalacji centralnego ogrzewania, w tym elektrycznego, kotłownie gazowe, kotłownie olejowe z wyłączeniem indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe o sprawności energetycznej poniżej 80 %.
- nakazuje się stosowanie w celach grzewczych technologii gwarantujących zachowanie nieprzekraczalnych wskaźników emisji zanieczyszczeń do atmosfery, określonych w przepisach odrębnych

Po realizacji ustaleń planu zmieni się topoklimat na terenach, które obecnie są niezabudowane i w przeważa na nich zagospodarowanie rolne. Występujący tu topoklimat terenów rolnych zmieni się na topoklimat terenów zabudowanych. Nie zmieni się topoklimat terenów pozostałych, gdyż są one już zabudowane lub w inny sposób zainwestowane.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPLYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Realizacja tych funkcji również wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana.

5.4.2 WPLYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu). Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów, pomimo to przewiduje się, że tereny poddane pod zabudowę zostaną bezpowrotnie stracone dla rolnictwa. Tereny te nie mają dużego znaczenia produkcyjnego, gdyż są to niewielkie powierzchnie rolne położone w sąsiedztwie terenów zabudowanych. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych. Powierzchnię lasów na analizowanym terenie pozostawia się w stanie dotychczasowym.

5.5 WPLYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu ujawnia udokumentowane złoża i jednocześnie nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały ich eksploatację w przyszłości.

5.6 WPLYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na analizowanym terenie występują głównie grunty rolne oraz tereny mieszkaniowe. Projekt planu wprowadza tereny budowlane na terenach obecnie niezainwestowanych lub częściowo zainwestowanych. Na zdecydowanej większości terenów, które nie są obecnie zabudowane, a które są przeznaczone w projekcie mpzp do zabudowy występują grunty rolne (w zdecydowanej większości) bądź też przydomowe place i ogrody. Wskazano je na załączniku mapowym nr 2. Zmiana przeznaczenia tych terenów nie spowoduje utraty cennych wartości przyrodniczych. Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej lub usługowej spowoduje zmiany w środowisku roślinnym wyrażające się między innymi w zanikaniu roślinności związanej z uprawami rolnymi na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi z tych terenów zostaną wyparte. Grunty rolne przeznaczone do zabudowy występują zwykle w pobliżu terenów już zainwestowanych, stanowiąc przydomowe poletka. Za niezwykle pozytywne należy uznać, że pozostawiono wolne od zabudowy doliny cieków, w tym dolinę potoku Jordanek oraz znajdujące się we wschodniej części tereny leśne. Projekt planu wprowadza również nową drogę klasy lokalna po trasie nasypu dawnej kolei przemysłowej oraz nowe drogi klasy dojazdowa mające służyć obsłudze nowych terenów. Za pozytywne należy uznać, że również te nowe drogi prowadzone są poza terenami cennymi przyrodniczo, głównie po terenach rolnych lub po istniejących już drogach polnych.

Reasumując na terenach przeznaczonych w projekcie planu do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a projekt planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPLYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Teren objęty zmianą planu znajduje się poza terenami objętymi formami ochrony przyrody. Nie był on również proponowany do takiej funkcji, nie przewiduje się więc zagrożenia dla jakichkolwiek terenów chronionych

Na analizowanym terenie w literaturze przedmiotu nie wytypowano korytarzy ekologicznych.

5.8 WPLYW NA KRAJOBRAZ

Niewątpliwie na skutek wprowadzenia ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w życie nastąpi wpływ na krajobraz analizowanego terenu. Obecnie w wielu miejscach występuje tu krajobraz typowo rolniczy, jednak w przyszłości należy spodziewać się, że zaistnieje tu krajobraz o charakterze zurbanizowanym w typie miejskim czy podmiejskim. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, nie mniej należy uznać, że nastąpi na analizowanym terenie zmiana w typie krajobrazu.

5.9 WPLYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

W projekcie planu uwzględniono występowanie obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków oraz ustalono dla nich szczegółowe zasady zagospodarowania. Ustalono

również strefę ochrony konserwatorskiej B dla ochrony terenu cegielni oraz zabudowy przy ul. Furgoła. W związku z wprowadzonymi zapisami nie przewiduje się zagrożenia dla zabytków analizowanego terenu.

5.10 WPLYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów produkcyjnych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. Również jednak na terenach objętych działalnością produkcyjną czy usługową mogą wystąpić negatywne oddziaływania, których jednak charakteru nie sposób przewidzieć, gdyż nie jest znany charakter przedsięwzięć możliwych do lokalizacji na analizowanych terenach. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska (art. 144) ponadnormatywne oddziaływania w zakresie zanieczyszczeń powietrza należy ograniczyć do granic terenu do którego inwestor ma tytuł prawny. Wymóg ten jest obligatoryjny dla wszystkich chcących prowadzić działalność na analizowanym terenie.

Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 Nr 112). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach usługowych nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Projekt planu wprowadza tereny produkcyjne, ich wprowadzenie może mieć teoretycznie wpływ na pogorszenie jakości klimatu akustycznego. Zagrożenie związane z ponadnormatywnym hałasem może wystąpić wyłącznie na terenach chronionych akustycznie (np. tereny zabudowy zagrodowej czy mieszkaniowej jednorodzinnej). Jednocześnie, jak wspomniano powyżej ponadnormatywny hałas, w sytuacji gdyby tereny chronione akustycznie znalazły się w pobliżu, oddziaływanie należałoby ograniczyć do granic terenu do którego inwestor ma tytuł prawny. W przypadku wystąpienia przekroczeń istnieje możliwość ograniczenia uciążliwości np. poprzez budowę ekranów akustycznych. Niewątpliwie jednak powstanie nowych obiektów zabudowy produkcyjnej, ale także i zabudowy mieszkaniowej i usługowej przyczyni się do pogorszenia jakości klimatu akustycznego na analizowanych

terenach, należy jednak mieć na uwadze również fakt, że już dziś na analizowanym terenie występuje dość duża uciążliwość w zakresie hałasu od autostrady A1. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt:

- MW należy traktować, jako tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- MN i MNZ należy traktować, jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MU należy traktować jako tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie planu ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych pokazanych na rysunku planu wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również odpowiednie uchwały Rady Miejskiej oraz programy gospodarki odpadami, nie ma więc potrzeby, ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia przepisami miejscowego planu.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowanie zagrożeń powodziowych.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowanie obszarów narażonych na wystąpienie ruchów masowych ziemi.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

W zakresie zaopatrzenia w wodę:

- pełne pokrycie zapotrzebowania z sieci wodociągowej;
- zapewnienie wymaganego zaopatrzenia wodnego do celów przeciwpożarowych, w tym wyposażenia sieci w hydranty zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się pobór wody ze studni przydomowych;

W zakresie odprowadzania ścieków ustala się:

- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych i podczyszczonych ścieków komunalnych do parametrów ścieków bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej lub ogólnospławnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się odprowadzenie ścieków bytowych do przydomowych oczyszczalni lub gromadzenie ścieków w szczelnych osadnikach zlokalizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi z okresowym ich opróżnianiem;
- ustala się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do szczelnego, otwartego lub zamkniętego systemu kanalizacji deszczowej lub do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi;
dopuszcza się:
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora pod warunkiem braku możliwości odprowadzenia wód do kanalizacji deszczowej,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi,

W zakresie gromadzenia i usuwania odpadów:

- usuwanie odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi,
- wyposażenie terenów dróg w urządzenia do gromadzenia odpadów, dostosowane do technologii ich wywozu,
- lokalizowanie miejsc gromadzenia odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi, z zapewnieniem dojazdu do ich obsługi;

W zakresie zaopatrzenia w gaz:

- ustala się zaopatrzenie z dystrybucyjnej sieci gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się lokalne, indywidualne zaopatrzenie w gaz płynny;

- dla gazociągu średniego ciśnienia DN160 relacji Dębieńsko – Czerwionka na obszarach objętych planem ustala się strefę kontrolowaną o szerokości 6,0 m;

W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się dostawę ciepła:

- z sieci ciepłowniczej;
- z indywidualnych, w tym niekonwencjonalnych, proekologicznych źródeł energii cieplnej;

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- ustala się zasilanie z sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia pozyskiwanej z sieci średniego napięcia poprzez stacje transformatorowe;
- dla linii napowietrznych średniego napięcia wskazano na rysunkach planu informacyjny przebieg stref technicznych;

W zakresie telekomunikacji ustala się możliwość realizacji sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, jako inwestycji celu publicznego na obszarze objętym planem.

W celu ochrony zabytków ustalono zasady ochrony zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz strefę „B” dla ochrony zabudowań cegielni i przy ul. Furgola.

W projekcie planu uwzględniono również występowanie złóż węgla kamiennego „Dębieńsko”, „Dębieńsko 1”, granic obszaru i terenu górniczego „Dębieńsko 1” oraz złóż surowców ilastych „Czerwionka”.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na terenie objętych planem, ani w pobliżu nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [t.j. Dz. U. 2012 r., poz. 199 ze zm.] oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego [Dz. U. Nr 164, poz. 1587] nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy mpzp miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny dla terenu położonego na wschód od ul. Furgoła. Na tym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2002 r.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami. Zmiana planu związana była z wnioskami mieszkańców i inwestorów, którzy wnioskowali o możliwość zagospodarowania terenów oraz z chęcią wykorzystania potencjału węzła „Dębieńsko” autostrady A1.

Analizowany teren położony jest w mieście i gminie Czerwionka-Leszczyny, w województwie śląskim, we wschodniej części gminy. W budowie geologicznej udział biorą osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe zalegające na starszych utworach karbońskich. Na analizowanym terenie wody powierzchniowe tworzą dwa niewielkie cieki bez nazwy oraz potok Jordanek. Wody podziemne reprezentowane są przez użytkowe poziomy wodonośne karbonu. W podłożu terenów występują złoża węgla kamiennego. Na części analizowanych terenów brak jest gleb i rolniczej przestrzeni produkcyjnej, gdyż są one w całości zabudowane, natomiast w innych miejscach grunty rolne są dość rozpowszechnione i ciągle pozostają w zagospodarowaniu. Środowisko przyrodnicze tworzy głównie zabudowa mieszkaniowa, ogródki działkowe (w części południowej) oraz grunty orne i tereny leśne. Na analizowanym terenie nie występują tereny chronione ze względu na wartości przyrodnicze, teren ten nie był również proponowany do takiej ochrony.

W wyniku powstania nowych terenów zurbanizowanych może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, projekt planu wprowadza jednak odpowiednie zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenach objętych zmianami zostaną przekształcone i zdegradowane na skutek urbanizacji. Na terenach planowanych pod zabudowę istniejące środowisko ulegnie całkowitej degradacji i przekształcone w kierunku przydomowych zieleńców i ogrodów na obszarach przestrzeni biologicznie czynnej, brak tu jednak cennych walorów przyrodniczych. Przekształcane będą głównie grunty orne, a zdecydowana część terenów jest już zabudowana lub zainwestowana.

Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego i jakości powietrza. Na analizowanych terenach nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, ani narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie planu.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995;
- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995;
- Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998;
- Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004;
- Informacja o stanie środowiska 2008, WIOŚ Katowice, 2009;
- Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001;
- Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979;
- Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986;
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995;
- Obowiązujący na analizowanym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Nr IX/78/2002 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 26 września 2002 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny;
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.;
- Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;
- Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny, które zostało uchwalone uchwałą Nr L/590/10 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 28 maja 2010 r., wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXXIV/458/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 25 października 2013 r.;